

Lodmoor av John Cowper Powys

Detta avsnitt är hämtat ur en av de långa romaner, Weymouth Sands, som John Cowper Powys skrev mellan åren 1929-1935. Det ger udda, långt ifrån rättvisande, glimtar av de många sidorna i hans episkt breda och ofta yviga berättarkonst. Några betecknande drag i denna framträder dock här: den komplexa människoskildringen (man får ofta Dostojevskij i tankarna; liksom denne skildrar Powys ofta det spänningsfyllda förhållandet mellan kvinnor), vidare skildringen av det västengelska landskapet, på en och samma gång sublimt romantiskt och intensivt jordnära och de hedonistiska och polyteistiska dragen i hans av grekiska och kinesiska tänkare genomsyrade livs – och världsåskådning. I avsnittet skimtar också en nästan religiös bävan – förkroppsligad i den svagsinte pojken Larry Zed, zigenerskan och den antydde predikanten Sylvanus Cobbold som trotsar polisens förbud att delge sitt mystiska budskap längs Weymouths stränder – inför de halvfnoskiga, de avvikande, de i världens ögon konstiga och utstötta.

Sven Erik Täckmark 1977.

Den viktiga huvudled som löpte ut från Weymouth öster om Brunswicksterassen och Stora stenhuset, en led som blygsamt hade döpts till Preston Road – därför att den lilla byn Preston var dess första anhalt – började sin långa och ståtliga färd mot Winfrith och Wareham och Corfe Castle och Poole genom att kanta en vidsträckt saltäng, som hette Lodmoor. Alla som hade besökt Weymouth mindes Lodmoor som ett säreget och fångslande fenomen. De kanske inte ägnade den någon uppmärksamhet just då; för Preston Road begränsas på sin södra sida av en pittoresk grå havsdamm och en strand med småsten. Senare skulle de dock minnas ängen med vad Thomas Hardy skulle kalla en tyst överenskommelse och skulle då erinra sig hur klart de över dess jämna yta med dess spillluktande kostigar, åt havet till och bakom kuststationens låga tak, kunde se den väldiga väggen på den klippan som kallas Vita nosen, och hur de, när de blickade inåt land ovanför de gräsbevuxna böljande kullarna, kunde se bilden av Vita hästen i fjärran.

Halvvägs mellan stadens sista hus – av vilka Stora stenhuset var ett – och den skarpa krök som vägen tog mot norr, där kuststationen låg djupt inbäddad mellan klippstigen och klippstranden, reste sig på Lodmoor, alldeles invid huvudleden, ett mycket underligt litet ruckel. Ett ruckel var det, så sant och visst, ett eländigt skydd mot havsstormarna, och ändå erbjöd

det för ett öga, vant vid västlandet, denna sällsamma känsla av det förgångna som en tullstuga brukar ge, hur förfallen och öde den än är. Det sorgliga kyffet med dess vitrappade väggar och svarttjärade tak, krönt av höga reklamskyltar med vindslitna annonser, omgavs på Lodmoorsidan av en inhägnad som innehöll en liten grönsakstäppa och en bred gräsrand som var tillfyllest för att hålla en ensam, brunvit ko vid liv, en ko som även på vintern, när det inte stormade alltför mycket, fridfullt betade där, obekymrad om både havsmåsarernas skrån och vildfåglarnas skrik från saltängen.

De som bodde i kyffet var vid denna tid två till antalet: en kvinna omkring de trettio kallad Zigenar-May, och en förståndsklen, föräldralös pojke vid namn Larry Zed som kvinnan tagit under sitt beskydd.

Några morgnar efter Magnus' besök på Maiden Castle, långt innan solen gick upp, medan saltängen alljämt låg insvept i en våt och spöklik dimma., stod Larry i ett förfallet träskjul som gjorde tjänst som hölada. Här kikade han genom en spricka i de väderbitna bräderna in i en större och mera välbehållen lada, där Blotchy – kon – stirrade på honom med alldeles klarvaket pigga ögon.

– Du är då alltid vaken när jag kommer, Blotchy, mumlade Larry Zed. Ligger du aldrig huvudet på halmen och sover ljuvligt och låter Ingentingflickan ta dig i

famn och dig sina pattar att suga på? Älskar inte Ingentingflickan dej precis som hon älskar mej om natten? Nej, nej, Blotchy! Jag pratar inte om Zigenar-May. Fast hon är ju snäll och gullig förstås, Blotchy, men det finns en annan. Det finns ett härligt mjukt ställe mellan Ingentingflickans pattar, där jag får ligga för henne, och det kanske du också fick, om du inte gjorde henne illa med hornen.

Kon visste mycket väl att Larry snart skulle ge henne den vanliga famnen hö och kastade därför vårdslöst med huvudet ett par gånger och med rumpan vänd mot sprickan i väggen började hon ge akt på dörren.

Röster kommer från sprickor kanske, tänkte hon. Hö kommer från dörrar.

Hennes föraning var väl grundad, för i samma ögonblick sköt Larry upp den stora klinkan till ladan och gick in med det väntade höet. Med hans inträde följde en fläkt av den våta gryningen in i ladan tillsammans med en sällsam, nästan gåtfull doft från den vida saltängens lera, som om de tysta döttrarna till Havets Gamle Man sovit på den under natten. Naturen tillät inte Blotchy mer än en mycket flyktig och diffus estetisk njutning från åsynen av den barhuvade gestalt som stod i dörröppningen. Och ändå: med det kalla vita ljuset omkring sig, med den underliga gryningsdoften som kom in med honom, med den unika kylan bland dimmorna som antydde de hala rörelserna hos stora, kallblodiga ålar i den våta gyttjan, med känslan av tusentals slumrande vintriga kärblommor åt alla håll, osynliga i dimman, fanns det något nästan mystiskt oåtkomligt över Larrys gestalt. Larry hade förvisso själv livligt erfarit sinnenas lust vid inträdet i ladan. Han drog in genom näsborrarna en ljuvlig doft av nedtrampat hö, blandad med en kos söta andedräkt och en kos hälsobringande dynga, allt flödande samman med utströmningar av en fränare lukt som kom från en liten hög rovor, travade bakom några störrar och täckta av en häsja.

Några minuter senare kunde den magre pojkens gestalt ha synts från huvudleden – men vid denna arla timme var vägen tom – en pojkkropp som böjde sig över det

djupa dike som skilde Zigenar-Mays lilla täppa från ängen. Han muttrade nu låga svordomar –mässade nästan fram den – och så kom det sig att de första toner som nådde morgonbräckningen över Lodmoor bar en pojkes förbannelser.

– Å, måtte det gå käpprätt åt helvete för Sippy! Å, måtte han få dingla i ett hamprep för att han vill vräka min May från hennes eget hem!

Medan han sålunda förbannade den nye stadshustjänstemannen, långt mera nitisk i tjänsten än någon tidigare, började Larry dra upp en av ållinorna som han släppt ner i det torvsvarta vattnet föregående kväll. En av dem hade fått napp, men det visade sig vara en så ynkelig liten ål att han kände sig frestad att slänga i den igen sen han skakat vattnet av den. Men vid tanken på att Zigenar-May hade en kund på Belvedere Crescent – den finaste terrassen i stan – en pensionatsvärdinna vid namn Mrs Pengelly, som just då befann sig i havandeskapets slutskede och därför åstundade ålkött och var beredd att betala dyrt för det, tog nu unge Zed kniven från fickan, öppnade den med tumnageln och skar av ålens huvud. Där han stod på knä i den svarta gyttjan bredvid diket, medan ögonen i det blödande ålhuvudet tittade på den spastiska sarabande som dansades av ålkroppen, fortsatte Zed att ta av från kroken den nästan drunknade lysmasken som hade förrått dessa stelt blickande fiskögon; och i det han tvekade ett ögonblick för att se om den fortfarande levde kastade han bort den, inte i vattnet utan på leran bredvid sig. Här låg den orörlig efter ett svagt ryck, och erfor – i sitt dunkla maskmedvetande – en obeskrivlig lättnad över att ha blivit befriad från järnkroken och, så vitt unge Zed kunde se, hämtande blott tröst från det vita dis som svävade hit och dit över dikesrenen. Zed stack in sina blodfläckade fingrar i en liten ormbunke och stod alltjämt på knä med ansiktet vänt mot kuststationen och Vita nosen långt borta. Den sprattlande ålkroppen oroade honom; och upptäckten att masken, som hade fångat ålen, fortfarande var vid liv efter en natt på kroken oroade honom också, men dessa var dock obetydliga känslor jämförda med ett visst ingrott hat och en intensiv

avsky mot det som han nu gav fria tyglar åt.

Just det där köttäckta skelettet i Trigonía House, som "hängde ut" som han skulle ha kallat det "hos mormor Monkton", var i det ögonblicket, där det låg med huvudet på ett par snövita huvudkuddar föremål för två stridiga känslor. Ty medan pojken stod på knä vid diket såg Curly Wix i Upwey oavvänt med sina mörka, hårbefransade ögon på gryningen som flöt in genom stugfönstret, och med sina nakna armar bakom det blonda huvudet gav hon sig hän åt en långt utdragen orgie av erotisk trånad, under vilken den sömnige stadshustjänstemannen, som var inneboende hos Mrs Monkton, förlänades en skönhet som utmärkte förföraren av Helena av Troja.

Larry Zed däremot, där han stod på knä invid dessa sprattlande ålringlar, med den våta havsdimman i sin röda kalufs, slungade en sådan djup och förtätad förbannelse mot den sovande befattningshavaren att den skulle ha räckt till för att göra slut på dennes karriär en gång för alla, om önsknigar kunde döda.

Det måste medges att S. P. Ballards profil, så fridfull med det vita lakanet under hakan i gaturummet i Trigonía House, ägde en viss ungdomlig skönhet i sig själv, och andetagen kom så mjukt och stilla medan de fint formade läpparna, modellerade, som man säger, "likt Kupidos båge"; för när den unge Ballard slöt ögonlocken försvann spårlost något förrädiskt, något lurigt och rävaktigt och hans ansikte erbjöd i stället en anblick av rörande naivitet, som påminde om en av dessa oskuldsfulla florentinska änglar som vi ser i bakgrunden till så många italienska tavlor. Allt eftersom vågorna kom upp nedanför Brunswicksterrassen den morgonen under trycket av tidvattnet, som steg och föll längs strandstenarna med knappast ett skumstänk, trängde blott det svagaste av ljud från havet in i Sippy Ballards sovrum. Men emot denne sovande yngling, genom dennes halvöppna fönster, strömmade dessa två häftiga känslövibrationer, detta lidelsefulla hat från den knäböjande pojken och denna självförglömmande kärlek

från den blonda flickan i hennes säng i Upwey.

Larry steg upp och plockade upp den alltjämt sprattlande ålen som han med viss svårighet körde ner i fickan. Efter att ha slängt dess huvud i diket och lämnat ållinan kvar på renen satte han av med snabba steg över Zigenar-Mays ensliga täppa med dess vissna kålblad, gick runt husets baksida, korsade vägen och klev sen över strandvallen. Hur väl kände han inte till det där specifika knastrandet och kringrykandet av småsten under fötterna när han klättrade uppför strandvallen och gick ner på andra sidan, och det tycktes alltid vara hans öde att uppleva denna medvetenhet då hans själ var särskild oroad. I dag stannade han dock högst på stenstranden och utstötte ett stön av förundran; för gryningsdimmorna från saltängen hade spruckit upp i spöklika trupper och skvadroner där de, svepande bort över havet, upplöstes till allt tunnare töcken, tills de förflyktigades till intet. Och så kom det för Larry att han åsåg ett andligt självmord, som om någon jesuvålnad, följd av alla sina lärlingar, hade beslutat att förgås i vågorna.

Men knappt hade dessa dimspöken fördunstat inför hans åsyn förrän en djup, smal, scharlakansröd strimma – som om det hade varit ett blodigt ärr på en askgrå panna – dök upp alldeles ovanför horisonten, och samtidigt med denna blodstrimma som fick honom att tänka på den avrättade ålen, visade sig den långa, sauriska nacken på Albans Head, likt en antediluviansk havsorm, vid horisonten. Ja, till och med när han iakttog den röda strimman, ändrade denna karaktär. Det var som en lång svans av brunrostigt blod, allteftersom solen smalt bortom världen, och med den slog en hel galax av små fjädermjuka moln ut i blom vilka hade svävat osynliga omkring på det östra himlavalvet och fångat denna härlighet över vattnet likt en mäktig kaskad av gigantiska rosenblad.

Omöjligt att upptäcka i den flyende sekunden när nästa förändring kom! Men pojken, liksom hypnotiserad att ta ett språng över Tidens djupa klyfta, märkte plötsligt – utan att ta Naturen på bar gärning i hennes trollkonster – att hela den

östra himlen och hela havshorisonen hade förlorat sin högröda färg och förvandlats till skimrande guld. Och vad var denna förblindande ljuskula, formad likt ett manshuvud, som nu svepte upp underifrån havsytan och gjorde det omöjligt för pojken att se åt öster längre och som kom honom att kisa eller vända bort huvudet? Den svepte upp som om den förföljde något, som om den ville svepa upp inför något och övergjuta det med sin härlighet. Och Larry hade känslan av att det som den jublade över var att det var just världsormen från andra sidan världen som den dräpt när den dränkte universum i sitt blod. Som han kisade mot solen var det honom som om den inte alls var en häpnadsväckande ljuskula utan tvärtom ett litet runt hål, en skottglugg på ett skepp genom vilket han kunde se, om han inte tvangs vända bort huvudet, rakt in i själva evighetens ugnshjärta! Han hade redan stirrat på denna brinnande öppning – och så bländande blå hade den förefallit honom – och som han stapplade nedför strandvallen mot Zigenar-Mays tjärstrukna fiskebåt, vilken han själv hade dragit upp så sent som igår, tycktes otaliga skenbilder skjuta ut från hans ögon av det där blåvita hålet mot himlen, och dessa eldslågor studsade omkring som väldiga sandflugor över småstenarna och stannade först på den lilla båtens reling. I det han tryckte handflatorna mot de två trästycken som tjänade som årtullar lutade han sig framåt och stirrade mot småstenarna på andra sidan. Där han så stod förbleknade de gråvita solcirkelarna och han märkte till sin glädje att inget regn hade fallit under natten och att den lilla båtens botten var lika torr som då han lämnade den.

Idag behöver hon ingen presenning, sa han för sig själv. Idag blir det fint väder. Det är nog bäst att gå hem nu och säj'na att hon hade fel och jag hade rätt, för hon var ju så säker på att det skulle regna föregryningen. Nu åt hon öst och torr som en livbåt, så nu behöver jag inte oroa mej för'na idag.

Genom att på så sätt i ett enda svep vederlägga det feminina misstaget, både när det gällde kvinnan och båten, kastade han ännu en gång en hastig blick på den

stora ljuskroppen i vars strålar han och hela stranden nu badade, och efter att ha vänt ryggen både åt solen och havet travade han över vägen och gick in i rucklet igen genom dess ytterdörr som stod på vid gavel för att hälsa morgonen. Stugan hade bara två rum däruppe och två därnere, ett av dem vardagsrummet som var mindre till proportionerna än Blotchys lada.

– Jaså, fiskarn är här! utropade Zigenar-May. Och Larry visste att när May sa "fiskarn", vilket för båda hade en diffus och gåtfull innebörd, var hon i en exalterad sinnesstämning. Tvätta händerna under gårdsgräset är du snäll, för diskhon är full. Och dråsa inte därute och prata med Blotchy.

– Jag har väl inte pratat med Blotchy heller svarade pojken med förebrående röst medan han gick ut. Hur ska jag kunna raska på när Rowena gnor omkring så där? Hon stinker ju av ålblod.

– Rowena, Rowena! skrek zigenerskan och åstadkom just det klirr med mjölspannen som alltid lockade katten till henne. Det var en helig katt, detta stora släthåriga sällskapsdjur, för May hade fått den då den var en pytteliten kattunge av Scarletta, den berömda zigenarprinsessan.

Knappt hade de två innevånarna i rucklet satt sig ner vid frukostbordet, som också var deras köksbord och som stod intill det skinande köksskåpet, förrän den rödhåriga Larrys spejande ögon la märke till att Mays spåkort – både de vanliga och de egyptiska – alla låg omsorgsfullt ordnade på en hög kista av trä, dessa kort som alltid kom till användning vid det djärva fladdrandet av Isis' slöja. Sen hon flyttat in i kåken – taklöst och fönsterlöst år ut och år in och ett byte för väder och vind – hade Zigenar-May lämnat sitt nomadliv bakom sig.

Men det var inte bara för att ta hand om den föräldralöse Larry som hon lappat ihop den skröpliga stugan och inrett den med skatterna från sin husvagn. Ty även om hennes omsorg om Larry bottnade i en djup och from impuls, så var det i alla fall hennes förälskelse i Sylvanus Cobbold – denne man vars utläggningar på stranden hon så lidelsefullt lyssnat till – som fått henne att bryta med stammen. Elaka tung-

or påstod visserligen anklagande att hon i sin passion för Sylvanus Cobbold till och med hade bott hos honom någon tid i hans hus på Portland och skänkt honom betydligt mera än sin instinkt för nomadlivet. Detta var innan hon räddade unge Zed från arbetshuset – så skvallrades det – när Sylvanus' åtrå började svalna. Sen dess hade hennes viktigaste uppgift varit att hålla Larry Zed utom räckhåll för dr Brush som i honom funnit ett fascinerande objekt och faktiskt lurat iväg honom till Helvetets museum under en veckas tid, men varken lås eller bom kunde hindra pojken från att återvända till Lodmoor, och till slut – efter undertecknande av diverse officiella papper – blev den före detta zigenerskan hans legitime skyddsförvant.

Kvinnans zigenarblod framträdde tydligt i detta ögonblick i de bjärta färgerna och de blanka kärlen i köket som också tjänade som vardagsrum. Och där de satt mittemot varann och drack te och åt sirapssmörgåsar kunde de mycket väl ha suttit i en husvagn. Två snorkigt blickande porslinshundar, som såg ut som om de hade stulits från infartsgrinden till earlen av Ilchester och vilkas förakt för människosläktet ingen mindre än en earl eller i varje fall en baron kunde dämpa stod vid vardera änden av köksskåpets nedersta låda, just ovanför spisen, och om två svarta näsor kunde ha satts högre i vädret, så blev detta fallet när de åhörde det samtal som utspann sig mellan dessa samhällets två utstötta.

– Kommer hon för att be dej tillbaks till han? frågade Larry med munnen full av bröd och sirap.

Zigenerskan skakade på huvudet nästan lika föraktfullt som de aristokratiska hundarna ovanför henne.

– Vad kan väl en som hon veta vad som finns mellan han och mej? Hur kan du fråga nåt så fånigt? Jag och mr Cobbold förstår varandra lika bra som om vi vore kung och spader dam. Den där flickan Marret, kasperflickan du vet, sa nåt till oss en gång när vi var på Esplanaden förra augusti. Jag såg nog att du bra gärna ville hångla med henne, men jag fick bort dej från jëntan. Kommer du ihåg den där sommarnatten, lilla fiskargubben?

– O, ja! svarade ynglingen. Hennes hår var krulligt och tofsigt och ansiktet var alldeles kritvitt, så hon såg ut som ett spöke. Jodå. Och Marret hette hon. Jag har sett'na många gånger när den där Cobbold Stått på stranden och gormat och hon har stått och fluktat på han med sitt vita ansikte. Varför tänker han skicka hit'na?

Kvinnan höll andan och utbrast i en mycket kuriös förklaring – sällsamma stavelser som kanske hade sitt ursprung i ett fjärran arabiskt kamelhårstält:

– Izadek Larry! Det har han inte alls gjort! När han och jag har lust och säja nåt till varann så går vi och träffar varann. Inte skickar vi några småjäntor från stranden. Vad glör du på mej för, Larry Zed?

– Jag glodde inte May. Jag bara titta. Å, vad dina ögon lyser! Så Marret har inget med sej från han? Inget ... inget ... inget! Kommer kanske hit för och köpa en ål, en sån där jag har för mrs Pengelly? Eller för att kasta smörgås med lilla stackars Lal? Eller för att du ska spå'na med dom där egyptiska korten?

Zigenerskan spärrade upp sina mörka ögon när han sa de två sista orden. På senaste tiden hade hon ofta gripits av en hemlig misstanke att Larry Zed faktiskt var "lika intelligent som Sylvanus" och bara spelade enfaldig när tjockskallar som dr Brush och Sippy tog hans intelligens för galenskap. Detta underliga exotiska uttryck bröt ånyo fram på hennes läppar:

– Izadek! utbrast hon och stödde hakan mot handflatorna och armbågarna mot bordet. Izadek! Du är väl inte av zigenarblod, Larry, som inte dina föräldrar kände till? Hur kunde du veta att hon är på väg hit för att bli spådd?

– Så hon är snart här och inget bud från han? Men om hon bara kommer hit för att bli spådd, hur kan det då komma sej, May, att dina ögon lyser så och att du andas så häftigt?

Zigenerskan såg på honom med stigande förvåning. Många kvinnor, på så sätt överrumplade av en svagsint pojke, skulle ha blivit rasande, men långt inne i sitt hjärta hyste hon en djup respekt, ja, nästan något av en bävan för sin unge protegé; och att Larry i en enda djupdykning skulle ha trängt in i hennes ocean av

kvinnligt psyke och anat – för hon antog att han anat det – att det var hon själv som, under förevändning av spåkonster, hade lockat Marret att träffa henne – ja, allt detta förorsakade henne det slags ljuva oro som hon brukade känna när hon lyssnade på prinsessan Scarlettas spådomar.

– Sköt du ditt, fiskargubbe!

Trots detta tycktes något ha rivit ner de få barriärer som fanns mellan dessa två sällsamma varelser, ty medan var och en sysslade med sina husliga bestyr innan den spännande gästen skulle komma gav May Larry oavbrutet de mest ängsliga frågor, t.ex.: Hur många gånger hade han sett Marret och tyckte han att hon var söt och var Sylvanus som vanligt i hennes sällskap och hade hon en trevlig röst? Ingen som hade hört dessa brottstycken till samtal, under det att var och en skötte sitt, skulle ha trott att pojken var halvfnoskig eller att kvinnan var så mycket äldre än han. En gång när hon skalade potatis fann Larry att hon var alldeles borta i sina tankar och när hon vaknade upp ur sin trans besvor hon honom att svära vid Jesu dyrbara hjärta att han aldrig talat med Marret i enrum.

Klockan var nästan elva när Kasperflickan uppenbarade sig i dörröppningen, och då ryckte de till, trots att de hade väntat på henne under hela morgonen.

– Kom in! Kom in! ropade May nervöst ivrigt. Var är Larry? Jaså där. Ja, du känner väl Larry, min vän? Larry känner i alla fall dej. Han har sagt att du är så söt, och det kan jag hålla med om. Är hon inte fin i den svarta sommarklänningen, Larry? Hur gammal är du, om en zigenerska får fråga? Och nu vill du höra vad dom mystiska korten ska berätta för en så söt liten flicka?

Larrys ansiktsuttryck när han hörde – nästan för första gången – denna smiliga, professionella ton i zigenerskans röst var av en mycket komplicerad karaktär. Han synade Marret från topp till tå, alldeles trollbunden, men hans gröna ögon kastade ängsliga sidoblickar mot May, som om han vore osäker på vad dessa insmickrande ord egentligen gick ut på. Men ehuru detta upprepande av ”min vän” föreföll att oroa pojken tog flickan det som den naturligaste sak i världen. Hon lät sig föras in i det

husvagnsliknande vardagsrummet och såg inte alls förlägen ut över att sjunka ner i den enda anständiga stolen, där hon satt under de snorkiga näsorna på skänken, medan kistan, på vilken de två kortlekarna låg, hade skjutits intill henne.

– Polisen bråkar med Mr Cobbold igen, var det första hon lyckades säga inför Mays stormande välkomsthälsning. Dom är efter han, för han håller möten på Esplanaden.

Kom in, Larry! Gå inte! Kortens andar kan inte se in i framtiden om det bara är kvinnfolk med. Sätt dej och gör bekvämt för dej, i Scarlettas stol raring, mens jag blandar och ger. Det var Scarletta som alltid sa: För att få korten att tala sanning måste en karl vara med. Sätt dej, Larry! Sätt dej på bordet om inre annat. Och mens jag blandar nu, raring, så blundar jag, och mens jag ger så kommer den närmare som vi tänker på. Glo inte på den söta flickan, Larry, när jag blandar. Hon har kommit långt ifrån för att komma till zigenerskans tält; och detta är hjärtat i hennes kropp som bringar henne budskapet från dom som vet.

Larry gjorde som han var tillsagd och satte sig på kanten av det nyskurade bordet och dinglade med benen. Marret, som såg mycket blek ut, såg oavbrutet på rivalens ansikte. Zigenerskan slöt ögonen och började, stående över kistan, blanda korten. Det var mycket tyst i stugan medan detta pågick. Med samma håglösa uttryck som förut, som om hennes tankar vore långt från hela förehavandet, tänkte hon: Det för att hon är så omständlig, som han blev så trött på henne.

Larry, som alltjämt satt på det nyskurade furubordet med dinglande ben och höll hårt om bordskanten med båda händerna, iakttog rivalerna med intensivt intresse och grunnade på skillnaden mellan dem; ty från dessa två kvinnokroppar, som sålunda böjde sig mot varann, emanerade en ordlös fiendskap, nedanför och bortom deras fridsamma fasad och tysta förväntan. Och den rödhåriga pojken ande kastade sig in i den frånvarande Sylvanus Cobbolds medvetande och undrade, vilken predikanten skulle se på om han vore här. Det där kuperandet av de egyptiska korten

– för zigenerskan hade nu kommit till den viktigaste av de två kortlekarna – tycktes honom som ett av dessa osjälade ackompanjemang som så ofta utgjort bakgrunden till hans egna känslokonflikter. Ja, det var som vibrerandet av den pilgrim som hängde över hans ålvatten. Det var som lyftandet och fallandet av båtens presenning på stranden när vinden blåste in under den. I sin ystra fantasi undrade han om Sylvanus gråa huvud verkligen vilat vid dessa kvinnors bröst; den äldres nästan lika flickaktigt fasta som den yngres medan de andades häftigt. Han var inte riktigt säker på att han ville krypa intill någon av de två när mörkret slöt sig om Lodmoorrucklet, men ändå såg han på Marrets ansikte och undrade.

Min Ingentigflicka är bäst för mej, suckade han.

Det dröjde inte länge förrän de egyptiska korten låg utbredda på kistan, upp- och nervända bilder av den fantastiska domedagen. Och solljuset som strömmade genom den lilla fönsterrutan föll på kopparkastrullen och på de prunkande tras-mattorna och på de högdragna hundarna – som tycktes fnysa åt hela proceduren som om de sa till varann: Det är nog skälmar-nas skälmar! – och på det skinande svarta i zigenerskans rufsiga hår när korten skälvde i hennes händer. Marret, med kinder bleka som lärft och de ljusa grå ögonen stirrande framför sig, inte på korten, utan på den andra kvinnans ansikte, satt med ryggen vänd mot fönstret.

Hon tror på det! tänkte Larry medlid-samt undrande, för likt så många andra till hälften invigda i ett ryktbart mysterium hade hans inställning till spåkonsten länge varit skeptiskt indifferent.

Det återstod bara två kort nu i Mays hand och det var med en omedvetet rituell åtbörd, troligen stammande från en tid då Agamemnons kropp alltjämt ohämnad i sin gyllene sarkofag i Mycenae, som hon nu spärrade upp ögonen och betraktade den gamla sjömanskistan, beströdd med olycksbådande hieroglyfer, och de gamla, icke-avslöjande baksidorna av de två kort som hon höll på armlängds avstånd. Tystnaden i det lilla rummet blev nu så intensiv att Larry upphörde att dingla med

benen. Han började känna att själva dammkornen i det tjocka, gyllene ljuset som strömmade ner över Marrets mörka axlar och föll på dessa ockulta symboler, var, medan de fladdrade där, ett vanvördigt avbrott i det ögonblickets återhållna ande-dräkt! Rowena, fostrad i en husvagn, överblickade från sin plats framför spisen sin unga mattes utsträckta armar och spå-domsåtbörder med den undergivna och underfundiga minen hos en månghundra-årig konspiratör i dessa ting; och hade det inte varit för att Blotchy, tjudrad vid en fläck sorgligt nedtrampat gräs på baksidan av koladan, ansett att tystnaden i rucklet varit lämplig för hennes egna syften, så skulle utgången ha varit given. Men Blotchys klagande vädjan om att flytta till ett annat ställe bröt totalt förtrollningen. och inte nog med det. För att dessa tre eller fyra personer, om man räknar med Rowena, sålunda väckta ur sin förtrollning, betedde sig som om kon hade blivit besatt. Zigenerskan May slängde ner ett av korten med en vårdslös åtbörd, som om Blotchys protest hade tagit musten ur hela transaktionen.

– Himmel! utbrast hon. *Mannen med de tre käpparna!*

Larry hoppade ner från bordet och slog armen om hennes midja. Därvid märkte han att Marret, som hade suttit rakt upp i Scarlettas fåtölj, böjde sig fram över bordet och kom ett par av de gåtfulla egyptiska korten att fladdra ner på golvet. Denna händelse jämte pojkens beröring tycktes öka zigenerskans irritation. Hon slängde det sista kortet så ilsket att också det föll till golvet i stället för att falla på kistan. Det föll alldeles intill Marrets fötter och denna böjde sig genast ner och letade tafatt efter det. Men antingen nu kasperflickan var för närsynt att hitta det eller solskensstrimman låg så till att den bländade och förvirrade henne, så dröjde det märkbart länge innan hon åter lyfte upp huvudet och la ett kort på bordet.

Om Larry Zed hade tvingats svära på vad som exakt hände därefter skulle han ha funnit det utomordentligt svårt. Hans första intryck var att båda kvinnorna, i samma ögonblick de förstod *vad det var för kort*, kom alla korten att häftigt sking-

ras, så att just det ifrågavarande kortet och några till gled ner under bordet. Hans andra intryck var dock att det var Marret som kraftfullt trädde emellan för att hindra Zigenar-May – i samma ögonblick som hon såg vad det var för kort – från att blanda ihop dem på golvet. I varje fall blev den omedelbara följden den att May, medan hennes mörka ögon strövade omkring i rummet som om väggarna varit vindsvepta buskar på Tinkletons hed, häftigt började anklaga Marret för att förstöra alltsammans och försöka lura Ödet.

– Du såg vad det var! Du såg vad det var! skrek hon och Larry som kände henne så väl, förstod av en viss muskelryckning i hennes axlar – som skälvningen hos en katt innan den störtar upp – att hon var utom sig av vrede. Det var dock typiskt för denna kvinna, vars känslor inte kom till uttryck på det sätt man väntade sig, att hon plötsligt började anklaga Sylvanus själv

– Vad menar S.C.? utropade hon – hon hade för vana att använda mannens initialer när hon talade om honom – med att reta polisen? Prata inte mer om honom! En jubelidiot, det är vad han är. En veritabel jubelidiot.

Larry kunde inte låta bli att beundra Marret för hennes lugn under den andras utbrott. Hon drog sig undan till den ena änden av den underligt konstruerade stolen, och hennes ljusa ögon tycktes nästan lika mörka som zigenerskans som kontrast till hennes vita kinder, men när hon väl hade tagit betäckning korsade hon armarna med sina svarta åtsittande ärmor, tryckte dem mot bröstet, höll huvudet högt och började trotsigt:

– Jag kunde väl inte se vad det för kort! Hur kan du vara så dum? Jag kan inte skilja det ena idiotiska kortet från det andra. Det här är ju inte naturliga kort: det är Satans egna kort. Jag tjuvtittade inte, men jag såg en galge på ett av dem, för du tappade ju dem på golvet. Och det finns väl andra galgar i världen än på just dem där larviga bilderna.

Larry såg hur det ryckte till olycksbådande i zigenerskans högra armbåge.

– Låt bli det där. May, raring, flämtade han.

I samma ögonblick drog den stora honkatten till sig deras uppmärksamhet genom några rörelser. .

– Titta! skrek Larry. Titta på katten!

I sanning! Inspirerad av någon ockult motsättning hade Rowena vid detta kritiska tillfälle faktiskt hoppat upp i kasperflickans knä, där hon burrade ihop sig i sin mest lugna och utsägliga attityd och spann stillsamt. Larry Zed åsåg denna scen med stum förvåning där han stod bakom May. Den bleka flickan böjde sig nu över katten och smekte den, och det gick upp för pojken hur oberäkneliga både kvinnor och katter kan vara i sina dubiösa rörelser mot åtrådda syften.

– Det var ... *Den hängde mannen* ... som ... var det ... sista kortet, sa hon andfått, nu med låg, högtidlig röst som om blotta antydning om denna oerhörda symbol var en skändlighet. Och du vet att det var så. Hörde du inte vad hon sa, Larry, att det finns andra galgar i världen än på mina kort? Hon pratade om den där gamla Punch och att han hängdes för Judys skull. Hängdes för Judys skull! – när det hela tiden var *Den hängde mannen* på mina kort som föll ... Det var ingen docka i en dockteater som föll ner ... Det var *Den ... hängde ... mannen!*

Larry skämdes över Zigenar-May. Oaktat han själv var klen i vettet kände han att allt det här ståhejet för ett kort var dumt och barnsligt. Han blev lättad när zigenerskan plötsligt gick över till andra sidan av rummet och började dra upp veven till en musiklåda, medan hon fortfarande muttrade om S.C. Rowena förblev under tiden katten i Marrets knä i den döda Scarlettas stol, totalt oberörd av de spröda, svaga, älvliknande toner som hennes matte just nu vevade fram. Larry märkte hur tyst Marret själv var, där hon mekaniskt smekte katten med den ena handen, medan den andra låg viljelös som om den vore utan liv. Musiklådan fortsatte med sitt mekaniska klingklang.

Så svarta ögonhår hon har, tänkte han. Låtsas on att hon sover?

Marrets ögonhår liknade verkligen, där de föll ner på hennes spöklikt vita kinder, dessa ”jordförlömmande ögonlock” som för alltid är slutna, men detta påtagli-

ga fenomen var en fullständig illusion. Hennes ögon var öppna hela tiden. Hon såg ner på Rowena och tänkte intensivt.

- Ska du inte säga nåt? utbrast zigenerskan och stängde av musiken.

Men eftersom Marret fortfarande var tyst slet hon otåligt nålarna ur håret. Zed var så van vid dessa spasmodiska utbrott av vad som näppeligen kunde kallas fåfänga att han bara suckade när han såg henne stå framför deras enda lilla spegel och långsamt lösa upp sina mörka flätor och sen lika långsamt samla ihop dem och sätta i nålarna igen.

- Jerry Cobbold och hela världen är emot honom, var de ord som till slut föll på Marrets läppar.

- Det är den där kvinnan, sa zigenerskan lågt. Och plötsligt, till Larrys förvåning, anslög hon yrkestenen igen.

- Jag har rådfrågat de egyptiska korten om henne, raring, fortsatte hon. Varken du eller jag eller nån annan flicka som älskar honom behöver oroa sig för det där fruntimret. Om nån nånsin blivit sannspådd av korten, så är det Lucinda Poxwell. Hur hon fick Jerry att gifta sig med henne är då alldeles obegripligt. Märk zigenerskans ord, raring, för en dag för en dag gifter han sig med lilla Tossty, som han är så betuttad i.

- Ja, just Tossty, svarade Marret medan Larry sjönk tillbaka mot bordet och gäspade tacksamt. Min far säger att teaterfolk säger att det är Tossty han gillar, fast när jag sett han har han alltid svärmat för Tissty.

- Jag tror att en karl som Jerry och hans bror inte bryr sig om ifall det är Tissty eller Tossty, så länge dom har nån flicka att fördriva tiden med, sa Zigenar-May och fäste en skadeglad blick på det vita ansiktet under sig. Dom vill ha en flicka. Och så var det med det.

- Min far säger att Tossty tvingade sej på Jerry i vilket fall som helst. Dom där teaterfolken som far umgås med säger att hon inte låter Jerry sova ensam. Far säger att om han var Jerry skulle han rulla ner henne på golvet. Far säger att Jerry inte tålde balettflickor förrän Tissty började slå sig ut för han.

Driven av en av sina oberäknliga impulser öppnade May en av byrålådorna och tog ut ett scharlakansrött sammetsband som hon knöt om huvudet utan att fästa sig vid de snorkiga hundarna ovanför henne. Det lyste segervisst i hennes mörka ögon när hon nu riktade dem mot Marret.

- Jag och S.C., sa hon, talar aldrig om för nån vad vi tänker göra när världen är mot oss och polisen sätter oss bakom lås och bom. Ner, vi talar aldrig om sånt, men om han togs av polisen skulle jag veta det och inte bara av korten. Och om jag togs av polisen skulle han veta det. Han får förlusta sig med så många strandflickor han gitter, men om han togs skulle han skicka efter sin Zigenar-May, och om dom tog mej skulle jag skicka efter han - ja, hellre än att jag skickade efter Larry.

- Mr. Cobbold säger att nåt nytt har kommit in i världen, anmärkte Marret, långsamt och högtidligt, som om hon upprepade en läxa, och han säger att detta nåt är den Helige Anden.

Zigenerskans ansikte hade aldrig sett mera stolt och hånfullt ut.

- Det är sånt han säger till kreti och pleti, utbrast hon högmödigt, när han predikar på stranden och det är sånt han säger till dom små strandtöserna som springer bena av sig efter han. Med det ska jag säga, att inte skulle jag säga för en levandesjäl - inte ens för Larry här - vad hans verkliga hemligheter är. Det finns ingen Helig Ande i dom, raring. Men han och jag tycker det är bäst att säga sånt som små flickor bäst förstår.

- Det är väl inte anständigt och rätt, sa Marret med en skälvning i rösten, att leka med dom där djävulskorten om han. Dom kan ju berätta om hängningar och begravningar för dom som inte talar om och vandrar med Gud -

- Jag vet nog vad du tänker på, Blek-Fia, avbröt henne zigenerskan bittert och lågt och böjde sig över gestalten i stolen. Du tror att *Den hängde mannen* var det sista kortet. Du tror - här sänkte hon rösten till en låg viskning - att der om han som det dära kortet handlade. Men det var det inte. Det var menat för andra.

Marret tystnade, slöt ögonlocken på nytt och fortsatte envist att smeka katten,

medan hennes vänstra hand – kanske ett bättre uttryck för hela episoden än något annat – låg slö, passiv, hjälplös, död på knät.

– Varför säger du inget, min vän? frågade zigenerskan med det underliga, gnälliga tonfall som lät så onaturligt i Larrys öron.

Marrets passiva hand rörde sig plötsligt och till ackompanjemanget av ett ömkligt muande från Blotchy, nu alltstarkare, såg kasperflickan rivalen rakt i ansiktet och yttrade med låg och färglöst röst ord som föll från henne som om hon, denna gång, hade att göra med viktiga kort.

– Han säger han vill träffa dej igen. Han sa jag skulle säga det till dej. Han sa: säj att jag vill prata med henne innan jag kommer i fängelse. Han menade – hon harklade sig och efter att ha lyft upp katten satte hon ner den försiktigt igen på golvet – att polisen skulle ta han om han envisades med att tala på Esplanaden.

Inom loppet av en sekund blev Zigenar-May alldeles kavlugn.

– Han ... skickade ... *dej*, viskade hon hest, för att du skulle be mej komma? Jag skulle inte komma till han, därför att *du* bad mej göra det. – å, nej, inte ens om han skulle – hennes röst skälvde i ett stumt mässande – hängas ... precis som den där mannen på det egyptiska kortet.

Något i hennes mattes tonfall fick Rowena att i detta ögonblick närma sig den upprörda kvinnan och stryka sin vara släta kropp mot hennes ben, men till och med när zigenerskan böjde sig ner i ett halvt medvetet svar på denna vädjan lyfte katten på huvudet och vände sig mot rucklets dörr. Jo, någon hade stannat upp utanför! En bilmotor kunde höras i tystnaden. Sen upphörde ljudet, och då May och pojken såg på varandra knackade det häftigt på dörren ...